

Amit a közfoglalkoztatásról tudni kell...

A közfoglalkoztatás a munkaviszony egy speciális formája. Támogatott „tranzitfoglalkoztatás”, amelynek célja, hogy a közfoglalkoztatott sikeresen vissza-, illetve bekerüljön az elsődleges munkaerő-piacra. A közfoglalkoztatók támogatást vehetnek igénybe annak érdekében, hogy átmeneti munkalehetőséget biztosítsanak azok számára, akiknek az önálló álláskeresése hosszú ideig eredménytelen.

Ki lehet közfoglalkoztató és milyen tevékenységek végezhetők közfoglalkoztatás keretében?

A közfoglalkoztatás a jelenlegi piaci és gazdasági környezetben **számottevő lehetőséget jelent a hátrányos helyzetű álláskeresőik** – kiemelten a **foglalkoztatást helyettesítő támogatásra** (a továbbiakban: FHT) **jogosultak** – átmeneti jellegű, határozott időtartamú foglalkoztatására.

A foglalkoztatást elősegítő támogatások megállapításakor hátrányos helyzetű személynek kell tekinteni azt az álláskeresőt, aki

- *legfeljebb alacsonyfokú iskolai végzettséggel rendelkezik, vagy*
- *az ötvenedik életévét betöltötte, vagy*
- *25. életévét nem töltötte be, vagy*
- *a munkaügyi központ legalább hat hónapja álláskeresőként tartja nyilván, vagy*
- *a saját háztartásában egy vagy több eltartott személlyel egyedül élő felnőtt, vagy*
- *12 hónapon belül gyermekgondozási segélyben, gyermeknevelési támogatásban, illetőleg terhességi-gyermekágyi segélyben, gyermekgondozási díjban vagy ápolási díjban részesült, vagy*
- *12 hónapon belül előzetes letartóztatásban volt, szabadságvesztés, vagy elzárás büntetését töltötte.*

Azt, hogy kik lehetnek közfoglalkoztatók, a közfoglalkoztatásról és a közfoglalkoztatáshoz kapcsolódó, valamint egyéb törvények módosításáról szóló **2011. évi CVI. törvény** határozza meg.

Közfoglalkoztató lehet:

- helyi és nemzeti önkormányzat, valamint ezek jogi személyiséggel rendelkező társulása,
- költségvetési szerv (például: vízügyi igazgatóságok, erdőgazdaságok, nemzeti parkok),
- egyház,
- közhasznú jogállású szervezet,
- civil szervezet,
- állami és önkormányzati tulajdon kezelésével és fenntartásával megbízott, vagy erre a célra az állam, önkormányzat által létrehozott gazdálkodó szervezet,
- vízitársulat,
- erdőgazdálkodó (magánerdőgazdálkodó),
- szociális szövetkezet és
- vasúti pályahálózat-működtető szervezet.

A közfoglalkoztatók meghatározott körébe tartozás mellett **vizsgálni kell azt is, hogy melyek azok a tevékenységek, amelyek közfoglalkoztatás keretében végezhetők.**

Ezek a tevékenységek a 2011. évi CVI. törvény szerint a következők:

- **a 2011. évi CVI. törvényben meghatározott feladat**, továbbá **törvény által előírt állami feladat**, vagy
- **a helyi önkormányzatokról szóló törvényben előírt kötelező vagy önként vállalt feladat**, vagy
- **a nemzetiségek jogairól szóló törvényben előírt kötelező vagy önként vállalt feladat**, vagy
- **a helyi vagy azon túlmutató közösségi – így különösen –**
 - egészségmegőrzési,
 - szociális,
 - nevelési, oktatási,
 - kulturális, kulturális örökség megóvása, műemlékvédelmi,
 - természet-, környezet- és állatvédelmi,
 - gyermek- és ifjúságvédelmi, sport,
 - közrend és közlekedésbiztonsági,
 - ár- és belvízvédelmi célú,
 - közforgalom számára megnyitott út, híd, alagút fejlesztéséhez, fenntartásához és üzemeltetéséhez kapcsolódó szükségletek kielégítését szolgáló **feladat**, vagy
- **a Kormány által meghatározott közösségi célok megvalósítását elősegítő feladat.**

További feltétel, hogy **a felsorolt feladatok kizárólag akkor láthatók el közfoglalkoztatás keretében**, ha a feladat ellátására **törvény nem ír elő közalkalmazotti, közszolgálati vagy kormányzati szolgálati jogviszonyt.**

A közfoglalkoztatásban végzett tevékenység **nem lehet nyereségérdekelt, piac- és profitorientált.**

A közfoglalkoztatás támogatása

A közfoglalkoztatási támogatások típusait és a támogatások igénybevételre vonatkozó szabályokat *a közfoglalkoztatásokhoz nyújtható támogatásokról szóló 375/2010. (XII. 31.) Korm. rendelet* tartalmazza.

Munkaerőpiaci célcsoport:

- **regisztrált aktív álláskeresők – alapvetően FHT-ban részesülő személyek –**, valamint
- **a megváltozott munkaképességű személyek ellátásairól szóló törvény szerinti rehabilitációs ellátásban részesülő személyek.**

A munkaerőpiaci célcsoport foglalkoztatásához **a következő formákban nyújtható támogatás:**

- **rövid időtartamú foglalkoztatás** támogatása (legfeljebb 4 hónap időtartam, napi 4 órás munkaidő),
- **hosszabb időtartamú közfoglalkoztatás** támogatása (legfeljebb 12 hónap időtartam, napi 6-8 órás munkaidő),
- **országos közfoglalkoztatási program** támogatása (legfeljebb 12 hónap időtartam, napi 8 órás munkaidő),
- **mintaprogram** támogatása (legfeljebb 12 hónap időtartam, napi 8 órás munkaidő),
- **közfoglalkoztatás mobilitását szolgáló** támogatás.

(A kormányrendelet hatálya alá tartozik a vállalkozás részére FHT-ban vagy rehabilitációs ellátásban részesülő személy teljes munkaidőben, munkaviszony keretében történő foglalkoztatásához nyújtható támogatás is, amely nem közfoglalkoztatás.)

Támogatás

- **a bérköltséghez** (közfoglalkoztatási bér, közfoglalkoztatási garantált bér, teljesítménybér, illetve vállalkozás esetében munkabér) és az ahhoz kapcsolódó szociális hozzájárulási adóhoz, valamint
 - **a közvetlen költségekhez**, illetve speciális esetekben **a szervezési költséghez**
- a jogszabály által meghatározott mértékben nyújtható.

Közfoglalkoztatási támogatás **kérelemre** nyújtható. A kérelmet a közfoglalkoztatónak a tervezett közfoglalkoztatás helye szerint illetékes munkaügyi központhoz, több munkaügyi központ illetékességi területén megvalósuló közfoglalkoztatás esetén a közfoglalkoztató székhelye szerint illetékes **munkaügyi központhoz kell benyújtani**. A támogatásról hozott döntés alapján a munkaügyi központ kirendeltsége, illetve országos közfoglalkoztatási program esetén a munkaügyi központ **hatósági szerződést köt** a kérelmezővel (támogatottal). A közfoglalkoztató kérelmére a jogszabályban meghatározott mértékű **előleg** folyósítható.

A belügyminiszter az egyes támogatási formákra **közfoglalkoztatási mintaprogramokat** indíthat. A közfoglalkoztatási mintaprogramok beruházási és dologi költségei és kiadásai teljes összegben támogathatóak. A közfoglalkoztatási program mintaprogrammá nyilvánításáról a belügyminiszter dönt.

A közfoglalkoztatási jogviszony sajátosságai

A közfoglalkoztatási jogviszony **a munkaviszony egy speciális formája**, amelyre a munka törvénykönyvéről szóló 2012. évi I. törvény rendelkezéseit a 2011. évi CVI. törvényben meghatározott eltérésekkel kell alkalmazni.

Közfoglalkoztatott az lehet, aki

- **munkaviszonyt létesíthet,**
- **16. életévét betöltötte,** és
- a munkaügyi központ által **nyilvántartásba vett álláskereső** vagy **rehabilitációs ellátásban részesül.**

Főbb eltérések a munkaviszonyhoz képest:

- a közfoglalkoztatási jogviszony **határozott időre** létesíthető, **próbaidő kikötése nélkül,**
- a közfoglalkoztatott külön jogszabályban meghatározott **közfoglalkoztatási bérre** vagy – szakképesítést igénylő munkakör betöltése esetén, ha rendelkezik a munkakör betöltéséhez szükséges szakképesítéssel – **közfoglalkoztatási garantált bérre** jogosult,
- a közfoglalkoztatási jogviszonyban foglalkoztatott **munkavezető** külön jogszabályban meghatározott **közfoglalkoztatási bérre** vagy – szakképesítést igénylő munkakör betöltése esetén, ha rendelkezik a munkakör betöltéséhez szükséges szakképesítéssel – **közfoglalkoztatási garantált bérre** jogosult,
- a közfoglalkoztatott az **állásidőre** külön jogszabályban meghatározott bérezésre jogosult,
- a közfoglalkoztatott havi bérét **heti bérrészekben** kell kifizetni,

- a közfoglalkoztatottat megillető **szabadság** mértéke **naptári évenként 20 munkanap**,
- a közfoglalkoztatott legalább 3 nap, legfeljebb 90 nap időtartamú **fizetés nélküli szabadság** igénybevételére jogosult akkor is, ha a közfoglalkoztatási jogviszony tartama alatt közfoglalkoztatói körbe nem tartozó munkáltatónál meghatározott időtartamú, **határozott idejű munkaviszonyt létesít**.

A közfoglalkoztatási jogviszony alapján a közfoglalkoztatott **jogosultságot szerez társadalombiztosítási- és a nyugellátásra** (táppénz, nyugdíj). Ennek megfelelően – a munkabérhez hasonlóan – a **közfoglalkoztatási bért is terhelik a következő levonások:**

- személyi jövedelemadó,
- nyugdíjjárulék,
- szociális hozzájárulási adó.

A közfoglalkoztatáshoz kapcsolódó képzések

- **Az országos közfoglalkoztatási programokhoz kapcsolódó képzések**

Az országos közfoglalkoztatási programokhoz kapcsolódóan a közfoglalkoztatók igényei szerint indulnak szakmai képzések, amelyek – a képzés jellegétől függően tanúsítvány vagy OKJ-s bizonyítvány megszerzésével zárulnak. (A nagy létszámú közfoglalkoztatottat alkalmazó vízügyi, erdőgazdálkodási területen például jellemzően kiegészítő, erdőművelő, motorfűrész kezelő képzések indulnak.)

- **Kistérségi startmunka mintaprogramokhoz kapcsolódó mezőgazdasági képzések**

A kistérségi startmunka mintaprogram **mezőgazdasági** elemében **a képzésben történő részvétel kötelező**. A képzésben résztvevők háztáji állattartás, háztáji növénytermesztés és tartósítás, vagy háztáji növénytermesztés és állattartás ismereteket biztosító elméleti és gyakorlati képzésben részesülnek.

A közfoglalkoztatással összefüggő legfontosabb jogszabályok jegyzékét a tájékoztató melléklete tartalmazza.

Budapest, 2013.

Közfoglalkoztatási Helyettes Államtitkárság

Melléklet az „Amit a közfoglalkoztatásról tudni kell...” című tájékoztatóhoz

A közfoglalkoztatással összefüggő legfontosabb jogszabályok jegyzéke

- 2012. évi I. törvény a munka törvénykönyvéről,
- 2011. évi CLXXXIX. törvény Magyarország helyi önkormányzatairól,
- 2011. évi CXCV. törvény az államháztartásról,
- 2011. évi CVI. törvény a közfoglalkoztatásról és a közfoglalkoztatáshoz kapcsolódó, valamint egyéb törvények módosításáról,
- 2007. évi CLXXXI. törvény a közpénzekből nyújtott támogatások átláthatóságáról,
- 2004. évi CXL. törvény a közigazgatási hatósági eljárás és szolgáltatás általános szabályairól,
- 2004. évi CXXIII. törvény a pályakezdő fiatalok, az ötven év feletti munkanélküliek, valamint a gyermek gondozását, illetve a családtag ápolását követően munkát keresők foglalkoztatásának elősegítéséről, továbbá az ösztöndíjas foglalkoztatásról,
- 1996. évi LXXV. törvény a munkaügyi ellenőrzésről,
- 1993. évi III. törvény a szociális igazgatásról és szociális ellátásokról
- 1991. évi IV. törvény a foglalkoztatás elősegítéséről és a munkanélküliek ellátásáról,
- 1990. évi LXV. törvény a helyi önkormányzatokról,
- 368/2011. (XII. 31.) Korm. rendelet az államháztartásról szóló törvény végrehajtásáról,
- 323/2011. (XII. 28.) Korm. rendelet a Nemzeti Munkaügyi Hivatalról és a szakmai irányítása alá tartozó szakigazgatási szervek feladat és hatásköréről,
- 170/2011 (VIII. 24.) Korm. rendelet a közfoglalkoztatási bér és a közfoglalkoztatási garantált bér megállapításáról,
- 375/2010. (XII. 31.) Korm. rendelet a közfoglalkoztatáshoz nyújtható támogatásokról,
- 288/2010. (XII. 21.) Korm. rendelet a fővárosi és megyei kormányhivatalokról,
- a térítési díj ellenében igénybe vehető egyes egészségügyi szolgáltatások díjáról szóló 284/1997. (XII. 23.) Korm. rendelet,
- a foglalkozás-egészségügyi szolgálatról szóló 89/1995. (VII. 14.) Korm. rendelet,

- 42/2011. (XII. 2.) NGM rendelet a megyei (fővárosi) munkaügyi központok illetékességéről, valamint a felnőttképzési tevékenység megkezdésének és folytatásának részletes szabályairól szóló 2/2010. (II. 16.) SZMM rendelet módosításáról,
- 30/2000. (IX. 15.) GM rendelet a munkaerő-piaci szolgáltatásokról, valamint az azokhoz kapcsolódóan nyújtható támogatásokról,
- a munkaköri, szakmai, illetve személyi higiénés alkalmasság orvosi vizsgálatáról és véleményezéséről szóló 33/1998. (VI. 24.) NM rendelet,
- a foglalkozás-egészségügyi szolgáltatásról szóló 27/1995. (VII. 25.) NM rendelet.